

Επίσημη Εφημερίδα

C 134

της Ευρωπαϊκής Ένωσης

50^ο έτοςΈκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

16 Ιουνίου 2007

<u>Ανακοίνωση αριθ.</u>	<u>Περιεχόμενα</u>	<u>Σελίδα</u>
	I Ψηφίσματα, συστάσεις, κατευθυντήριες γραμμές και γνωμοδοτήσεις	
	ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ	
	Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων	
2007/C 134/01	Γνώμη του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων όσον αφορά την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 για τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής — COM(2007) 122 τελικό	1
	II Ανακοινώσεις	
	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	
	Επιτροπή	
2007/C 134/02	Μη διατύπωση αντιρρήσεων σχετικά με κοινοποιηθείσα συγκέντρωση (Υπόθεση COMP/M.4191 — Thales/DCN) ⁽¹⁾	4
2007/C 134/03	Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την παράταση εφαρμογής της ανακοίνωσης για τη συνέχεια που πρέπει να δοθεί στην ανακοίνωση της επιτροπής σχετικά με ορισμένες νομικές πτυχές που αφορούν τα κινηματογραφικά και τα άλλα οπτικοακουστικά έργα (ανακοίνωση για τον κινηματογράφο) της 26ης Σεπτεμβρίου 2001 ⁽¹⁾	5
	IV Πληροφορίες	
	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	
	Συμβούλιο	
2007/C 134/04	Απόφαση του Συμβουλίου, της 7ης Ιουνίου 2007, για το διορισμό 27 μελών του διοικητικού συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων	6

EL

Επιτροπή

2007/C 134/05

Ισοτιμίες του ευρώ 8

V Γνωστοποιήσεις

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Επιτροπή

2007/C 134/06

Κρατική ενίσχυση — Κάτω Χώρες — Κρατική ενίσχυση C 53/06 (πρώην N 262/05) — Citynet Amsterdam: επένδυση του δήμου του Άμστερνταμ σε δίκτυο «ινών έως το σπίτι του συνδρομητή» (FTTH) — Ανακοίνωση για δημοσίευση στην ΕΕ με γνώμονα το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ ⁽¹⁾ 9

(¹) Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις, κατευθυντήριες γραμμές και γνωμοδοτήσεις)

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Γνώμη του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων όσον αφορά την πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 για τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής — COM(2007) 122 τελικό

(2007/C 134/01)

Ο ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 286,

τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 8,

την οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ⁽¹⁾,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 41,

την αίτηση γνωμοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, την οποία έλαβε από την Επιτροπή στις 20 Μαρτίου 2007,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΓΝΩΜΗ:

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αίτηση γνωμοδότησης του ΕΕΠΔ

1. Η πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 της Επιτροπής της 21 Ιουνίου 2005 για τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής ⁽³⁾ (εφεξής «η πρόταση») διαβιβάσθηκε από την Επιτροπή στον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ) προς γνωμοδότηση, σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Ο ΕΕΠΔ χαιρετίζει τη μεία της παρούσας γνωμοδότησης στο προοίμιο του κανονισμού, όπως προτείνει η Επιτροπή.

⁽¹⁾ ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31.

⁽²⁾ ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 209 της 11.8.2005, σ. 1.

Σημασία της πρότασης

2. Σκοπός της πρότασης είναι να εκπληρωθεί η υποχρέωση γνωστοποίησης πληροφοριών σχετικά με τους δικαιούχους κοινοτικών πόρων, αυτή η οποία προστέθηκε στον δημοσιονομικό κανονισμό με τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1995/2006 του Συμβουλίου (1). Πράγματι, προκειμένου να υλοποιηθεί η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για τη Διαφάνεια, με τον κανονισμό αυτόν προστέθηκαν τα άρθρα 30 παράγραφος 3 και 53β παράγραφος 2 στοιχείο δ) σχετικά με την ετήσια εκ των υστέρων γνωστοποίηση των δικαιούχων πόρων προερχόμενων από τον προϋπολογισμό.
3. Ο κανονισμός προβλέπει επίσης ότι οι λεπτομερείς όροι θα καθορίζονται στις σχετικές τομεακές ρυθμίσεις (δηλ. στους τομεακούς κανονισμούς). Ως εκ τούτου, για να υλοποιηθεί αυτή η υποχρέωση, το Συμβούλιο θεωρεί ότι είναι αναγκαίο να τροποποιηθεί ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 του Συμβουλίου, για τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής, δεδομένου ότι τόσο το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΤΕ) όσο και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) αποτελούν και τα δύο μέρος του προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και χρηματοδοτούν τις δαπάνες στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης μεταξύ των κρατών μελών και της Κοινότητας. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει κάθε χρόνο να γνωστοποιούν εκ των υστέρων τα ονόματα των δικαιούχων πόρων των ταμείων αυτών καθώς και το αντίστοιχο ποσό που έλαβε κάθε δικαιούχος.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

4. Ο ΕΕΠΔ παρακολούθησε τις εξελίξεις οι οποίες οδήγησαν στην έγκριση των τροποποιήσεων του δημοσιονομικού κανονισμού και, στο πλαίσιο αυτό, εξέδωσε γνωμοδότηση στις 12 Δεκεμβρίου 2006 όσον αφορά τις προτάσεις τροποποίησης του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κανόνων εφαρμογής του (2).
5. Στη γνωμοδότηση αυτή, ο ΕΕΠΔ τάχθηκε υπέρ της προσθήκης της αρχής της διαφάνειας στη νομοθεσία, τηρουμένων δεόντως της οδηγίας 95/46/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, αλλά εξέφρασε τη γνώμη ότι θα πρέπει να ακολουθηθεί ενεργητική προσέγγιση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων (3), για το λόγο ότι θα γνωστοποιούνται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Ο ΕΕΠΔ υπογράμμισε ότι μια ενεργητική προσέγγιση θα μπορούσε να περιλαμβάνει την προηγούμενη πληροφόρηση των υποκειμένων των δεδομένων, κατά τη συλλογή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την δημοσιοποίηση των εν λόγω δεδομένων, και την εξασφάλιση του σεβασμού του δικαιώματος πρόσβασης και του δικαιώματος ένστασης του υποκειμένου των δεδομένων.
6. Κατά τη γνώμη του ΕΕΠΔ, η αρχή αυτή ισχύει επίσης για την εκ των υστέρων δημοσιότητα όσον αφορά τους δικαιούχους (άρθρο 169 παράγραφος 2 των κανόνων εφαρμογής). Ως εκ τούτου, ο ΕΕΠΔ εκφράζει ικανοποίηση για το τελικό μέρος του προτεινόμενου άρθρου 42 παράγραφος 8 στοιχείο β) στο οποίο αναφέρεται ότι η Επιτροπή θεσπίζει: «τους λεπτομερείς κανόνες που διέπουν τη γνωστοποίηση από τα κράτη μέλη πληροφοριών για τους δικαιούχους βάσει της υποχρέωσης που αυτά έχουν βάσει του άρθρου 44α, συμπεριλαμβανομένων κανόνων σχετικών με την προστασία των προσώπων από την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων.»
7. Επιπλέον, εξυπακούεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, η Επιτροπή ζητά τη γνώμη του ΕΕΠΔ πριν από τη θέσπιση αυτών των λεπτομερών κανόνων.
8. Επιπλέον, μέσα στο γενικότερο πλαίσιο της ανάπτυξης μιας ενεργητικής προσέγγισης όσον αφορά τη διαφάνεια και τις διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού και των κανόνων εφαρμογής του, ο ΕΕΠΔ επιθυμεί να επιστήσει την προσοχή του Συμβουλίου στην ακόλουθη πτυχή: στο πλαίσιο της τροποποίησης των κανόνων εφαρμογής (4) του δημοσιονομικού κανονισμού, ο ΕΕΠΔ πρότεινε τη θέσπιση ειδικής διάταξης, η οποία θα βοηθούσε στη συμμόρφωση προς το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001, σχετικά με την ανάγκη να ενημερώνονται οι υποκείμενοι των δεδομένων σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων που τους αφορούν από όργανα και οργανισμούς ελέγχου και εξετάσεως. Ο ΕΕΠΔ πρότεινε (5) μια αλλαγή η οποία θα είναι συμβατή με την ανάγκη να ενημερώνονται οι υποκείμενοι των δεδομένων σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων που τους αφορούν. Με δεδομένο τον τεράστιο αριθμό των υποκειμένων των δεδομένων, ορισμένα ενεχόμενα όργανα και οργανισμοί θεωρούν ότι είναι αδύνατο να εκπληρωθεί αυτή η υποχρέωση. Μια ενεργητική προσέγγιση θα βοηθούσε επίσης εξαιρετικά στο πλαίσιο αυτό. Στην περίπτωση αυτή, τα όργανα και οργανισμοί ελέγχου θα απαλλάσσονται από την υποχρέωση ενημέρωσης στις περιπτώσεις που ο υποκείμενος των δεδομένων έχει ήδη τις πληροφορίες (τελευταία περίπτωση της πρώτης παραγράφου του άρθρου 12 παράγραφος 1).

(1) ΕΕ L 390 της 30.12.2006, σ. 1.

(2) Διαθέσιμο στο: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/lang/en/pid/45#2006>

(3) Βλέπε άρθρα 11-13 και 18 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Σχετικά με την έννοια της ενεργητικής προσέγγισης, βλ. : Έγγραφο αναφοράς του ΕΕΠΔ: Η πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα και η προστασία των δεδομένων, 12 Ιουλίου 2005, που είναι διαθέσιμο (στα αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά, περίληψη στα ελληνικά) τον ιστότοπο: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/lang/en/pid/21#BackgroundP>

(4) Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) της Επιτροπής όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002 αριθ. 2342/2002 για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [SEC(2006)0866]

(5) Σε επιστολή που απέστειλε στα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενεργώντας ως εισηγητής του κειμένου.

9. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έλαβε υπόψη του αυτήν την πρόταση προσθέτοντας ένα άρθρο 43α στο νομοθετικό του ψήφισμα που εγκρίθηκε στις 13 Φεβρουαρίου 2007 ⁽¹⁾ σχετικά με τους κανόνες εφαρμογής του δημοσιονομικού κανονισμού, το οποίο έχει ως εξής: «Σε κάθε πρόσκληση που πραγματοποιείται στο πλαίσιο δημόσιων συμβάσεων, επιχορηγήσεων ή Διαρθρωτικών Ταμείων, οι δυνητικοί δικαιούχοι, οι υποψήφιοι και οι προσφέροντες ενημερώνονται ότι, για λόγους διασφάλισης των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων, τα προσωπικά δεδομένα τους είναι δυνατόν να διαβιβασθούν σε υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου, στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, στην Ομάδα Δημοσιονομικών Παρατυπιών ή/και στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), ή σε οποιοδήποτε θεσμικό ή άλλο όργανο που είναι αρμόδιο στους τομείς του ελέγχου ή της διεξαγωγής έρευνας.» Ο ΕΕΠΔ παρακολουθεί την έκβαση των διαδικασιών όσον αφορά αυτό το άρθρο και θα θεωρούσε ευπρόσδεκτη την έγκριση της θέσης του από την Επιτροπή.
10. Στο πλαίσιο της παρούσας τροποποίησης και αφήνοντας κατά μέρος τη γενική πρόβλεψη των κανόνων εφαρμογής, ο ΕΕΠΔ θα θεωρούσε ως εξόχως ενδεδειγμένο να περιληφθεί στην παρούσα πρόταση μια ισοδύναμη διάταξη όσον αφορά τους δικαιούχους.

Βρυξέλλες 10 Απριλίου 2007

Peter HUSTINX

Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας
Δεδομένων

⁽¹⁾ Διαθέσιμο στο:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2007-0027+0+DOC+XML+V0//EL>

II

(Ανακοινώσεις)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Μη διατύπωση αντιρρήσεων σχετικά με κοινοποιηθείσα συγκέντρωση
(Υπόθεση COMP/M.4191 — Thales/DCN)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2007/C 134/02)

Στις 19 Μαρτίου 2007, η Επιτροπή αποφάσισε να μη διατυπώσει αντιρρήσεις για την παραπάνω κοινοποιηθείσα συγκέντρωση και να την κηρύξει συμβατή με την κοινή αγορά. Η απόφαση βασίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου. Το πλήρες κείμενο της απόφασης διατίθεται μόνο στην γαλλική γλώσσα και θα δημοσιευθεί μετά την απάλειψη τυχόν επιχειρηματικών απορρήτων που περιέχει. Θα διατίθεται:

- από τον δικτυακό τόπο του Euroρα για τον ανταγωνισμό (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>). Στον τόπο αυτό προσφέρονται διάφορα εργαλεία για τον εντοπισμό των μεμονωμένων υποθέσεων συγκεντρώσεων, όπως ευρετήρια με τις εταιρείες, τους αριθμούς υποθέσεων, τις ημερομηνίες και τους διάφορους κλάδους,
- σε ηλεκτρονική μορφή στον δικτυακό τόπο του EUR-Lex με τον αριθμό εγγράφου 32007M4191. Το EUR-Lex είναι δικτυακός τόπος που δίνει πρόσβαση στην κοινοτική νομοθεσία (<http://eur-lex.europa.eu>).

Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την παράταση εφαρμογής της ανακοίνωσης για τη συνέχεια που πρέπει να δοθεί στην ανακοίνωση της επιτροπής σχετικά με ορισμένες νομικές πτυχές που αφορούν τα κινηματογραφικά και τα άλλα οπτικοακουστικά έργα (ανακοίνωση για τον κινηματογράφο) της 26ης Σεπτεμβρίου 2001

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2007/C 134/03)

Το σημείο 2.5 της ανακοίνωσης της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με ορισμένες νομικές πτυχές που αφορούν τα κινηματογραφικά και τα άλλα οπτικοακουστικά έργα ⁽¹⁾ αναφέρει: «Τα προαναφερόμενα ειδικά κριτήρια συμβατότητας για ενίσχυση στην κινηματογραφική και τηλεοπτική παραγωγή θα ισχύουν έως τον Ιούνιο του 2004, προδεδεσμία που έδωσαν οι έως τα σήμερα αποφάσεις». Το 2004, η Επιτροπή παρέτεινε την ισχύ των ειδικών κριτηρίων συμβατότητας για ενίσχυση στην κινηματογραφική και τηλεοπτική παραγωγή μέχρι τις 30 Ιουνίου 2007 ⁽²⁾.

Στην ανακοίνωση αναφέρεται ότι «νόψει της επόμενης επανεξέτασης της ανακοίνωσης, η Επιτροπή προτίθεται, εκτός από την περαιτέρω ανάλυση των επιχειρημάτων του τομέα, να εκπονήσει διεξοδική μελέτη επί των επιπτώσεων των υφισταμένων συστημάτων κρατικών ενισχύσεων. Στη μελέτη αυτή θα πρέπει να εξετάζονται ειδικότερα οι οικονομικές και πολιτιστικές επιπτώσεις των σχετικών με την εδαφικότητα απαιτήσεων που επιβάλλουν τα κράτη μέλη, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις επιπτώσεις τους στις συμπαραγωγές.»

Η μελέτη ξεκίνησε στις 24 Αυγούστου 2006 ⁽³⁾. Τα αποτελέσματα της μελέτης θα αποτελέσουν αναπόσπαστο στοιχείο για τη λήψη απόφασης σχετικά με τα μελλοντικά κριτήρια συμβατότητας.

Προκειμένου να καταστεί δυνατή η ολοκλήρωση της μελέτης και η συνακόλουθη επανεξέταση της ανακοίνωσης, η Επιτροπή αποφάσισε να εξακολουθήσουν να εφαρμόζονται τα σημερινά κριτήρια έως ότου τεθούν σε εφαρμογή νέοι κανόνες σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στα κινηματογραφικά και τα άλλα οπτικοακουστικά έργα ή, το αργότερο, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2009.

⁽¹⁾ ΕΕ C 43 της 16.2.2002, σ. 6.

⁽²⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών για τη συνέχεια που πρέπει να δοθεί στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με ορισμένες νομικές πτυχές που αφορούν τα κινηματογραφικά και τα άλλα οπτικοακουστικά έργα της 26ης Σεπτεμβρίου 2001 (ΕΕ C 123 της 30.4.2004).

⁽³⁾ ΕΕ S 173, 12.9.2006, αναφορά 2006/S 173-183874.

IV

(Πληροφορίες)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 7ης Ιουνίου 2007

για το διορισμό 27 μελών του διοικητικού συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων

(2007/C 134/04)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

το άρθρο 79 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων (*) καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/45/ΕΚ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 793/93 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1488/94 της Επιτροπής, καθώς και της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των οδηγιών 91/155/ΕΟΚ, 93/67/ΕΟΚ, 93/105/ΕΚ και 2000/21/ΕΚ της Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το άρθρο 79 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 ορίζει ότι το Συμβούλιο θα πρέπει να διορίσει ως μέλη του διοικητικού συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων έναν εκπρόσωπο από κάθε κράτος μέλος.
- (2) Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου θα πρέπει να διορίζονται με βάση τη σχετική τους πείρα και εμπειρογνομosύνη στον τομέα της χημικής ασφάλειας ή της νομοθετικής ρύθμισης των χημικών προϊόντων καθώς και με πρόνοια να υπάρχει σχετική εμπειρογνομosύνη μεταξύ των μελών του διοικητικού συμβουλίου όσον αφορά γενικά, χρηματοοικονομικά και νομικά θέματα.
- (3) Θα πρέπει να εξασφαλισθεί η συνέχεια της λειτουργίας του διοικητικού συμβουλίου. Για τον σκοπό αυτό, η θητεία των μελών που διορίζονται για την πρώτη αυτή φορά δεν θα

πρέπει να λήγει ταυτόχρονα. Συνεπώς, δώδεκα μέλη θα πρέπει να διορισθούν για την περίοδο που λήγει την 31η Μαΐου 2013, ενώ τα υπόλοιπα μέλη θα πρέπει να διορισθούν για την περίοδο που λήγει την 31η Μαΐου 2011.

- (4) Το Συμβούλιο έλαβε διορισμούς από όλα τα κράτη μέλη,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο 1

Διορίζονται ως μέλη του διοικητικού συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων, για την περίοδο από την 1η Ιουνίου 2007 έως τις 31 Μαΐου 2013, (Όνομα, ιθαγένεια, ημερομηνία γεννήσεως):

- κ. Karel BLÁHA, Τσέχος, 20 Δεκεμβρίου 1953
- κα Ana FRESNO RUIZ, Ισπανίδα, 31 Ιανουαρίου 1952
- κα Odile GAUTHIER, Γαλλίδα, 24 Ιουλίου 1962
- κ. Martin LYNCH, Ιρλανδός, 13 Αυγούστου 1946
- κ. Antonello LAPALORCIA, Ιταλός, 13 Ιουνίου 1952
- κ. Claude GEIMER, Λουξεμβούργιος, 26 Ιουλίου 1951
- Δρ. Zoltán ADAMIS, Ούγγρος, 19 Οκτωβρίου 1937
- Δρ. Arnoldus Wilhelmus VAN DER WIELEN, Ολλανδός, 26 Ιουνίου 1945
- Δρ. Thomas JAKL, Αυστριακός, 13 Ιουνίου 1965
- Δρ. Marta CIRAJ, Σλοβένα, 12 Φεβρουαρίου 1956
- κ. Jukka MALM, Φινλανδός, 26 Απριλίου 1960
- κα Ethel FORSBERG, Σουηδέζα, 5 Απριλίου 1956.

(*) ΕΕ L 396 της 30.12.2006, σ. 1. Διορθωμένη έκδοση στην ΕΕ L 136 της 29.5.2007, σ. 3.

Άρθρο 2

Διορίζονται ως μέλη του διοικητικού συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων, για την περίοδο από 1ης Ιουνίου 2007 έως 31η Μαΐου 2011 (Όνομα, ιθαγένεια, ημερομηνία γεννήσεως):

- κ. Maarten ROGGEMAN, Βέλγος, 18 Δεκεμβρίου 1979,
- κα Ekaterina Spasova GECHEVA-ZAHARIEVA, Βουλγάρα, 8 Αυγούστου 1975,
- κ. Helge ANDREASEN, Δανός, 1η Οκτωβρίου 1948,
- κ. Alexander NIES, Γερμανός, 27 Ιανουαρίου 1956,
- κα Maria ALAJŐE, Εσθονή, 3 Νοεμβρίου 1969,
- κα Μαρία-Μιράντα ΞΕΠΑΠΑΔΑΚΗ-ΤΟΜΑΡΑ, Ελληνίδα, 12 Νοεμβρίου 1947,
- κ. Λεάνδρος ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, Κύπριος, 11 Φεβρουαρίου 1950,
- κα Ilze KIRSTUKA, Λεττονή, 30 Ιουλίου 1950,
- κα Aurelija BAJORAITIENĖ, Λιθουανή, 23 Δεκεμβρίου 1964,
- κ. Francis E FARRUGIA, Μαλτέζος, 18 Δεκεμβρίου 1945,

- κα Katarzyna KITAJEWSKA, Πολωνή, 13 Φεβρουαρίου 1952,
- κ. António Nuno FERNANDES GONÇALVES HENRIQUES, Πορτογάλος, 30 Ιουλίου 1951,
- κα Rodica MOROHOI, Ρουμάνα, 9 Ιουλίου 1971,
- κα Edita NOVÁKOVÁ, Σλοβάκα, 8 Ιουλίου 1956,
- Δρ. John ROBERTS, Βρετανός, 29 Ιουνίου 1951.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Λουξεμβούργο, 7 Ιουνίου 2007.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. GLOS

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ισοτιμίες του ευρώ ⁽¹⁾

15 Ιουνίου 2007

(2007/C 134/05)

1 ευρώ =

Νομισματική μονάδα		Ισοτιμία	Νομισματική μονάδα		Ισοτιμία
USD	δολάριο ΗΠΑ	1,3314	RON	ρουμανικό λέι	3,2366
JPY	ιαπωνικό γιεν	164,42	SKK	σλοβακική κορόνα	34,184
DKK	δανική κορόνα	7,4460	TRY	τουρκική λίρα	1,7608
GBP	λίρα στερλίνα	0,67595	AUD	αυστραλιανό δολάριο	1,5922
SEK	σουηδική κορόνα	9,4270	CAD	καναδικό δολάριο	1,4159
CHF	ελβετικό φράγκο	1,6576	HKD	δολάριο Χονγκ Κονγκ	10,4103
ISK	ισλανδική κορόνα	83,59	NZD	νεοζηλανδικό δολάριο	1,7696
NOK	νορβηγική κορόνα	8,0935	SGD	δολάριο Σιγκαπούρης	2,0539
BGN	βουλγαρικό λεβ	1,9558	KRW	νοτιοκορεατικό γουόν	1 236,01
CYP	κυπριακή λίρα	0,5835	ZAR	νοτιοαφρικανικό ραντ	9,5691
CZK	τσεχική κορόνα	28,586	CNY	κινεζικό γιουάν	10,1525
EEK	εσθονική κορόνα	15,6466	HRK	κροατικό κούνα	7,3475
HUF	ουγγρικό φιορίνι	251,69	IDR	ινδονησιακή ρουπία	12 043,18
LTL	λιθουανικό λίτας	3,4528	MYR	μαλαισιανό ρίγκιτ	4,6033
LVL	λεττονικό λατ	0,6963	PHP	πέσο Φιλιππινών	61,710
MTL	μαλτέζικη λίρα	0,4293	RUB	ρωσικό ρούβλι	34,6680
PLN	πολωνικό ζλότι	3,8114	THB	ταϊλανδικό μπατ	43,279

⁽¹⁾ Πηγή: Ισοτιμίες αναφοράς που δημοσιεύονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

V

(Γνωστοποιήσεις)

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ — ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ

Κρατική ενίσχυση C 53/06 (πρώην N 262/05) — Citynet Amsterdam: επένδυση του δήμου του Άμστερνταμ σε δίκτυο «ινών έως το σπίτι του συνδρομητή» (FTTH)

Ανακοίνωση για δημοσίευση στην ΕΕ με γνώμονα το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2007/C 134/06)

Με επιστολή της 20ης Δεκεμβρίου 2006 που αναδημοσιεύεται στην αυθεντική γλώσσα του κειμένου της επιστολής στις σελίδες που ακολουθούν την παρούσα περίληψη, η Επιτροπή κοινοποίησε στις Κάτω Χώρες την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΚ σχετικά με το προαναφερθέν μέτρο.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας περίληψης και της επιστολής που ακολουθεί, στην ακόλουθη διεύθυνση:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Greffe
SPA 3, 6/05
B-1049 Brussels
Fax: (32-2) 296 12 42

Οι παρατηρήσεις αυτές θα κοινοποιηθούν στις Κάτω Χώρες. Το απόρρητο της ταυτότητας του ενδιαφερόμενου μέρους που υποβάλει τις παρατηρήσεις μπορεί να ζητηθεί γραπτώς, με μνεία των σχετικών λόγων.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

σύμφωνη με την αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς και, ως εκ τούτου, συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Με επιστολή που καταχωρήθηκε στις 17 Μαΐου 2005, οι ολλανδικές αρχές κοινοποίησαν το μέτρο στην Επιτροπή για λόγους ασφάλειας του δικαίου. Οι αρχές ζήτησαν από την Επιτροπή να επιβεβαιώσει ότι η επένδυση που πραγματοποίησε ο δήμος του Άμστερνταμ σε δίκτυο τηλεπικοινωνιακής πρόσβασης «ινών έως το σπίτι του συνδρομητή» είναι σύμφωνη με την αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς και δεν συνιστά κρατική ενίσχυση. Η Επιτροπή ζήτησε επανειλημμένως περαιτέρω πληροφορίες από τις ολλανδικές αρχές. Το 2005 η Επιτροπή έλαβε δύο καταγγελίες σχετικά με το εν λόγω σχέδιο από την VECAl (την ολλανδική ένωση των φορέων εκμετάλλευσης καλωδιακών δικτύων) και από την UPC (διεθνή φορέα εκμετάλλευσης καλωδιακών δικτύων, ο οποίος δραστηριοποιείται στις Κάτω Χώρες). Οι δύο αυτοί φορείς υποστηρίζουν ότι η συμμετοχή του δήμου του Άμστερνταμ δεν είναι

Ο δήμος του Άμστερνταμ επενδύει, από κοινού με άλλους μετόχους, στην επιχείρηση Glasvezelnet Amsterdam cv (εφεξής «GNA»), η οποία πρόκειται να κατασκευάσει δίκτυο πρόσβασης οπτικών ινών που θα καλύπτει 37 000 νοικοκυριά στο Άμστερνταμ. Τη λειτουργία και τη διαχείριση αυτού του παθητικού δικτύου θα αναλάβει φορέας χονδρικής εκμετάλλευσης, ο οποίος θα επιλεγεί μέσω διαδικασίας ανοικτού διαγωνισμού. Ο φορέας αυτός, η BBNed, θα παρέχει χονδρικές υπηρεσίες σε παρόχους λιανικών υπηρεσιών προσφέροντας τηλεοπτικές, ευρυζωνικές και τηλεφωνικές υπηρεσίες στους τελικούς πελάτες.

Η GNA αποτελεί κοινοπραξία στην οποία συμμετέχουν ο δήμος του Άμστερνταμ, δύο ιδιώτες επενδυτές (η ING Real Estate και η Reggefiber) και πέντε θυγατρικές εταιρειών κοινωνικής στέγασης. Ο δήμος του Άμστερνταμ έχει επενδύσει 6 εκατ. ευρώ, η ING Real Estate και η Reggefiber από 3 εκατ. ευρώ, τρεις εταιρείες κοινωνικής στέγασης από 1,5 εκατ. ευρώ, ενώ δύο εταιρείες στέγασης από 750 000 εκατ. ευρώ. Η συνολική επένδυση μετοχικού κεφαλαίου ανέρχεται σε 18 εκατ. ευρώ. Επιπλέον, η GNA έλαβε δάνειο ύψους [...] (*) ευρώ από την [...]. Ο συνολικός προβλεπόμενος προϋπολογισμός του σχεδίου ανέρχεται σε [...] ευρώ.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Η Επιτροπή, μετά την προκαταρκτική εκτίμηση του μέτρου, διατηρεί αμφιβολίες για κατά πόσον η επένδυση του δήμου του Άμστερνταμ είναι σύμφωνη με την αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς. Πέραν ορισμένων αμφιβολιών σχετικά με το επιχειρηματικό σχέδιο που υποβλήθηκε, η Επιτροπή αμφιβάλλει κατά πόσον η επένδυση του δήμου του Άμστερνταμ πραγματοποιήθηκε συγχρόνως και υπό τους ίδιους όρους με την επένδυση των υπόλοιπων μετόχων της GNA.

Σε περίπτωση που η επένδυση του δήμου του Άμστερνταμ δεν είναι σύμφωνη με την αρχή του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς, μπορεί να παρέχει οικονομικό πλεονέκτημα από δημόσια κονδύλια στην GNA και τους μετόχους της, στην BBned και στους παρόχους λιανικών υπηρεσιών. Επιπλέον, το σχέδιο ενέχει τον κίνδυνο της στρέβλωσης του ανταγωνισμού και επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν μπορεί να αποκλείσει, κατά το παρόν στάδιο και βάσει της προκαταρκτικής αξιολόγησης που διενήργησε, το ενδεχόμενο να εμπεριέχει το κοινοποιηθέν μέτρο στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Παρόλο που η Επιτροπή ζήτησε επανειλημμένως πρόσθετες πληροφορίες από τις ολλανδικές αρχές, παραμένουν οι αμφιβολίες σχετικά με το εν λόγω σχέδιο. Λόγω των αμφιβολιών αυτών, και λαμβανομένων υπόψη των δυσκολιών που αντιμετώπισε η Επιτροπή, αλλά και ενόψει του αντικτύπου που θα έχει ενδεχόμενη κρατική ενίσχυση στις επενδύσεις των ιδιωτικών φορέων, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει επίσημη διαδικασία εξέτασης.

Εξάλλου, η Επιτροπή θεωρεί επίσης αναγκαία την κίνηση επίσημης διαδικασίας εξέτασης λόγω της μεγάλης διάρκειας του προκαταρκτικού σταδίου της εξέτασης και προκειμένου να δώσει στα ενδιαφερόμενα τρίτα μέρη την ευκαιρία να υποβάλουν παρατηρήσεις σχετικά με τα ζητήματα που θέτει το σχέδιο, συμπεριλαμβανομένης της συμβατότητας οιασδήποτε ενίσχυσης έχει χορηγηθεί.

Σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, ο αποδέκτης κάθε παράνομης ενίσχυσης ενδέχεται να κληθεί να την επιστρέψει.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ

«Met dit schrijven stelt de Commissie Nederland ervan in kennis, dat zij na onderzoek van de door uw autoriteiten met betrekking tot de bovengenoemde steunmaatregel verstrekte inlichtingen heeft besloten de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag in te leiden.

(*) εμπίπτει στην υποχρέωση περί απορρήτου.

I. PROCEDURE

- (1) In april 2004 nam de gemeente Amsterdam contact op met de Commissie met betrekking tot de openbare-aanbestedingsaspecten van de uitrol van een FTTH (fibre-to-the-home) toegangsnetwork. Daarnaast verzocht de gemeente de Commissie om te bevestigen dat het project geen staatssteun inhield in de zin van artikel 87, lid 1, EG-Verdrag. Bij brief van 22 juli 2004 deelde de Commissie de gemeente Amsterdam mee dat een dergelijke bevestiging alleen kon worden gegeven nadat de maatregel door de Nederlandse autoriteiten was aangemeld. Zij zond de Nederlandse autoriteiten een afschrift van deze brief toe. De Commissie verzocht de Nederlandse autoriteiten op 23 juli 2004 de nodige informatie te verstrekken zodat zij de maatregel in het licht van artikel 87, lid 1, EG-Verdrag zou kunnen beoordelen. In augustus 2004 verzochten de autoriteiten om een verlenging van de uiterste indieningstermijn, een verzoek dat door de Commissie op 7 september 2004 werd ingewilligd.
- (2) In september 2004 vond een bijeenkomst plaats tussen de Nederlandse autoriteiten en de Commissie waarop de plannen van de gemeente Amsterdam werden voorgelegd en besproken. Op 7 oktober 2004 verklaarden de autoriteiten in hun antwoord op de brief van de Commissie van 23 juli 2004 dat het Amsterdamse project binnenkort zou worden aangemeld.
- (3) De Nederlandse autoriteiten meldten het project — de deelname van de gemeente Amsterdam aan een onderneming die met de uitrol is belast en tevens eigenaar van het netwerk is — uiteindelijk op 17 mei 2005 bij aangekend schrijven aan. Hierbij merkten de autoriteiten op dat de aanmelding was verricht om rechtszekerheid te verkrijgen; zij vroegen de Commissie te bevestigen dat de investering van de gemeente Amsterdam in de rechtspersoon die eigenaar was van het netwerk, in overeenstemming is met het beginsel van de investeerder in een markteconomie, en derhalve geen staatssteun vormde.
- (4) Na de verstrekking van aanvullende inlichtingen door de Nederlandse autoriteiten op 23 juni en een bijeenkomst op 28 juni 2005 tussen vertegenwoordigers van de gemeente Amsterdam en de Commissie, ging de Commissie bij schrijven van 15 juli 2005 nader in op de toepassing van het beginsel van een investeerder in een markteconomie; verder verzocht zij de Nederlandse autoriteiten opnieuw om inlichtingen.
- (5) In een brief die op 18 november 2005 werd ingeschreven verklaarden de Nederlandse autoriteiten dat de planning vertraging had opgelopen en dat Amsterdam nog steeds bezig was met de opzet van het project en de uitwerking van de investeringsvoorwaarden. Daardoor zouden de investeringsovereenkomsten niet vóór het voorjaar van 2006 worden gesloten. De autoriteiten deelden mee dat zij meer tijd nodig hadden om de gevraagde informatie te verstrekken en verzochten de Commissie haar beoordeling op te schorten tot alle gegevens beschikbaar zouden zijn.

- (6) Vervolgens deelde de gemeente Amsterdam de Commissie per e-mail, ingeschreven op 23 december 2005, mee dat de gemeenteraad van Amsterdam unaniem had besloten in de uitrol van het FTTH-netwerk te investeren. In dezelfde e-mail verklaarde de vertegenwoordiger van de gemeente verder dat de onderhandelingen met BAM/DRAKA (voor de aanleg van het netwerk) en met BBned (voor de exploitatie van het netwerk) alsmede de onderhandelingen met ING en vijf woningcorporaties (mede-investeerders) alle volgens plan verliepen en waarschijnlijk in januari 2006 zouden worden afgerond.
- (7) Bij brief van 27 december 2005 ontving de Commissie een klacht over het project van VECAI (de branche-organisatie van kabelbedrijven in Nederland) ⁽¹⁾. UPC Nederland BV [een kabelexploitant die met name in Amsterdam actief is, hierna: UPC ⁽²⁾] had de Commissie voor het eerst in maart 2005 in kennis gesteld van haar bezwaren. Met beide klagers heeft een aantal bijeenkomsten plaatsgevonden; zij betogen dat de participatie van de gemeente niet in overeenstemming is met het beginsel van de investeerder in een markteconomie en daarom neerkomt op staatssteun in de zin van artikel 87, lid 1, EG-Verdrag.
- (8) Op 3 maart 2006 zond de Commissie de Nederlandse autoriteiten een herinneringsbrief toe, waarin werd verwezen naar de verklaring van de Nederlandse autoriteiten van november 2005 dat verdere informatie zou worden verstrekt wanneer verdere vooruitgang zou zijn geboekt met de opzet van het project, volgens de verwachting in het voorjaar van 2006. De Commissie herinnerde de Nederlandse autoriteiten tevens aan de standstill-verplichting van artikel 88, lid 3, EG-Verdrag.
- (9) De Nederlandse autoriteiten beantwoordden de brief van de Commissie op 3 april 2006 en zonden op 2 mei 2006 aanvullende inlichtingen. Op 19 mei 2006 zonden de diensten van de Commissie nogmaals een brief aan de Nederlandse autoriteiten waarin zij stelden dat zij informatie van UPC hadden ontvangen die twijfels oproep inzake de toepassing van het beginsel van een investeerder in een markteconomie; zij brachten de autoriteiten opnieuw de standstill-verplichting in herinnering ⁽³⁾.
- (10) In mei en juni 2006 zonden de Nederlandse autoriteiten opnieuw informatie toe ⁽⁴⁾. Na een derde verzoek om inlichtingen van de Commissie van 24 juli 2006 dienden zij enkele pakketten informatie in, waarvan het laatste op 8 september 2006 werd ingeschreven ⁽⁵⁾. De gegevens die in september 2006 werden ontvangen riepen een aantal nieuwe vragen op. Daarom werd in een vierde brief aan de Nederlandse autoriteiten op 29 september 2006 opnieuw om aanvullende inlichtingen verzocht. De Nederlandse autoriteiten vroegen vervolgens op 13 oktober 2006 om een termijnverlenging.
- (11) Intussen ging de uitrol van het netwerk op 12 oktober 2006 officieel van start ⁽⁶⁾. In het licht van deze ontwikkeling werd de door de Nederlandse autoriteiten gevraagde termijnverlenging geweigerd. De autoriteiten dienden een deel van hun antwoorden vóór de uiterste datum van 26 oktober in, doch een aanzienlijke hoeveelheid informatie werd verstrekt op 30 oktober en 16, 20 en 21 november 2006.
- (12) UPC verzocht de arrondissementsrechtbank in Amsterdam in kort geding om de gemeente Amsterdam te gelasten de standstill-verplichting van artikel 88, lid 3, EG-Verdrag na te komen en het project te staken totdat de Commissie een beslissing zou hebben genomen. Dit verzoek van UPC werd door de arrondissementsrechtbank afgewezen; de rechtbank stelde in haar vonnis van 22 juni 2006 dat niet aannemelijk werd geacht dat de deelname van de gemeente in het project op staatssteun duidde. Volgens de rechtbank kon het loutere feit dat de gemeente het initiatief tot het project had genomen niet als steunmaatregel worden aangemerkt. Bovendien concludeerde het Hof dat de initiële kosten die door Amsterdam waren gemaakt (studies enz.) door de joint-venture Glasvezelnet Amsterdam CV zouden worden terugbetaald en daarom geen staatssteun vormden.
- (13) UPC deelde de Commissie op 20 september 2006 per e-mail mee dat zij in beroep was gegaan tegen de uitspraak van de arrondissementsrechtbank ⁽⁷⁾. UPC en de gemeente Amsterdam deelden de Commissie in november 2006 mee dat het Gerechtshof UPC en de gemeente Amsterdam had voorgesteld de beslissing van de Commissie af te wachten voordat het Hof vonnis zou wijzen. Beide partijen hebben dit voorstel aanvaard ⁽⁸⁾.

II. BESCHRIJVING VAN DE MAATREGEL

- (14) De gemeente Amsterdam besloot in 2004 de mogelijkheden te onderzoeken voor een investering in een „fibre-to-the-home” (FTTH) toegangsnetwerk op het gebied van elektronische communicatie. Na de opstelling van een rapport door de Commissie Andriessen, een marktonderzoek en eerste contacten met potentiële investeerders besloot de gemeente in december 2005 officieel om tot de investering over te gaan en stelde zij de voorwaarden vast waaronder deze investering zou plaatsvinden.
- (15) Het Amsterdamse project is gebaseerd op een „drielagen-model” en wordt in figuur 1 schematisch weergegeven.

⁽¹⁾ VECAI heeft verdere inlichtingen verstrekt bij e-mails die op 27 december 2005, 11 januari en 31 januari 2006 werden ingeschreven.

⁽²⁾ UPC Nederland BV is een dochteronderneming van Liberty Global Inc. UPC Nederland BV is in Nederland onder de naam UPC actief. Liberty Global, Inc. („Liberty Global”) is een internationale kabelexploitant die diensten aanbiedt op het gebied van video, telefoon en internettoegang. Zij exploiteert breedbandcommunicatienetwerken in 17 landen, voornamelijk in Europa, Japan, Chili en Australië. De activiteiten van Liberty Global omvatten tevens media- en programmeringsbedrijven zoals Jupiter TV in Japan en Chello media in Europa.

⁽³⁾ Informatie die door UPC bij brief van 12 mei, geregistreerd op 15 mei 2006, werd verstrekt.

⁽⁴⁾ Op 19 en 31 mei en 1, 7 en 13 juni 2006.

⁽⁵⁾ Op 18, 25 en 29 augustus 2006.

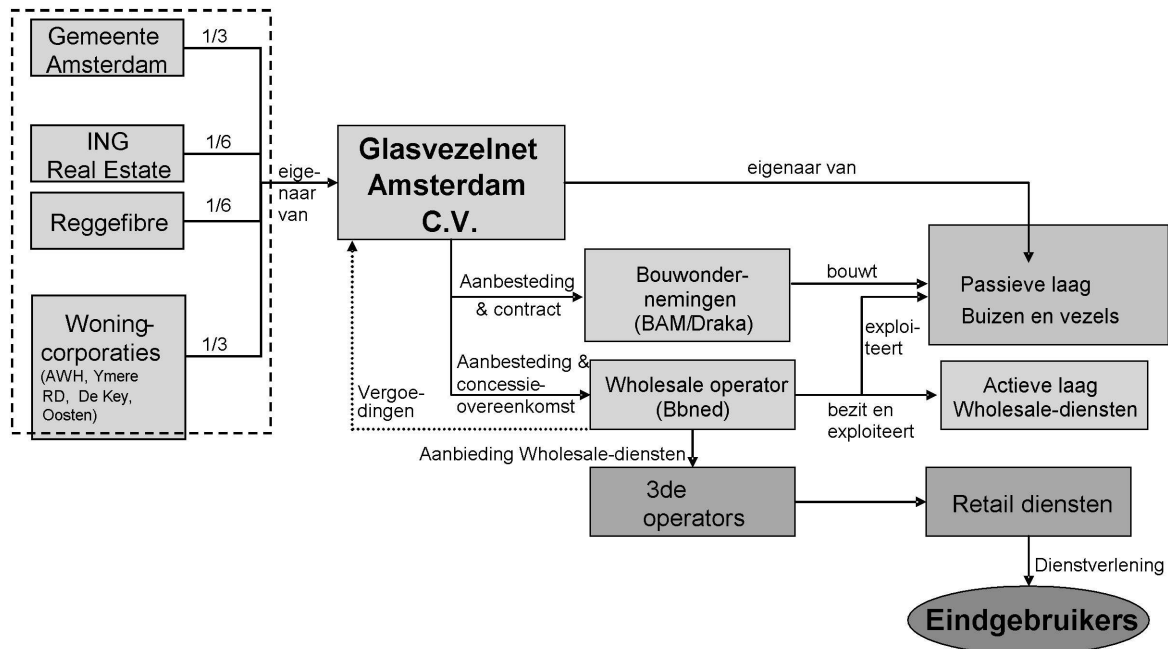
⁽⁶⁾ Zie bijvoorbeeld artikelen in de dagbladen Het Parool (7 oktober 2006) en Trouw (13.10.2006).

⁽⁷⁾ Deze e-mail werd op 22 september 2006 ingeschreven.

⁽⁸⁾ Notulen van het Gerechtshof van 21 november 2006, nr. 200601252.

Figuur 1

Vereenvoudigd overzicht van het FTTH-project in Amsterdam

- (16) De eerste laag is de zogenaamde „passieve netwerkinfrastructuur” die buizen, glasvezelkabels en bedrijfsruimten voor apparatuur omvat. Deze passieve infrastructuur wordt door middel van telecommunicatieapparatuur (de tweede of „actieve laag”) geactiveerd door een wholesale provider die het netwerk beheert en onderhoudt en wholesale-diensten aan dienstenleveranciers aanbiedt.
- (17) De derde laag betreft de dienstenleveranciers die diensten (telefoon, breedband, televisie en radio) aanbieden aan particuliere gebruikers en bedrijven („dienstenlaag”). Om deze diensten te kunnen aanbieden moeten deze dienstenleveranciers onder meer investeren in apparatuur, moeten zij voor inhoud zorgen en hun eigen dienstenplatform exploiteren (onderhoud, klantenzorg en facturering).
- (18) De gemeente startte in 2004 een aanbestedingsprocedure voor de aanleg van het netwerk („de passieve laag”), en in 2005 voor de exploitatie van het netwerk („actieve laag”) ⁽⁹⁾. Beide contracten werden in [...] ^(*) gesloten.
- (19) De onderneming Glasvezelnet Amsterdam CV (hierna: GNA) wordt de eigenaar van het passieve netwerk dat circa 37 000 huishoudens in Amsterdam met elkaar zal verbinden ⁽¹⁰⁾. Dit gebied omvat drie Amsterdamse

deelgemeenten (Zeeburg, Osdorp, Oost-Watergraafsmeer). Het aangemelde project bestrijkt derhalve 10 % van de gemeente Amsterdam. Circa één derde van de woningen (13 000) in dit gebied zijn eigendom van woningcorporaties.

- (20) De gemeente, twee investeerders (ING Real Estate (hierna: ING RE), Reggefiber ⁽¹¹⁾) en vijf dochterondernemingen van woningcorporaties ⁽¹²⁾ hebben het samenwerkingsverband GNA ⁽¹³⁾ opgericht. Hiertoe is op 11 april 2006 een samenwerkingsovereenkomst ondertekend; op 26 mei 2006 werd een investeringsovereenkomst („CV-overeenkomst”) gesloten.

- (21) De gemeente Amsterdam investeert 6 miljoen EUR, ING Real Estate en Reggefiber ieder 3 miljoen, drie

⁽⁹⁾ Het contract voor de aanleg van het netwerk werd gegund aan Van den Berg Infrastructures (BAM)/Draka Comteq Telecom. Van den Berg is een dochteronderneming van BAM, een grote bouwonderneming, en Draka Comteq is een kabelproducent. De exploitatie van het netwerk werd via aanbesteding 2005/S 79-076325 gegund aan BBned.

^(*) [...] De informatie tussen de haakjes valt onder de geheimhoudingsplicht.

⁽¹⁰⁾ De gemeente Amsterdam heeft aangekondigd dat zij voornemens is het project naar andere delen van Amsterdam uit te breiden, tot in totaal 400 000 aangesloten huishoudens. Deze mogelijke uitbreiding maakt echter geen deel uit van het aangemelde project, het onderliggende businessplan en de beoordeling van de Commissie.

⁽¹¹⁾ ING RE is een dochteronderneming van ING, een conglomeraat op het gebied van financiële diensten (bank- en verzekeringsbedrijf). Reggefiber is een dochteronderneming van Reggeborgh, een investeringsvehikel van de familie Wessels, die ook een belang heeft in het bouwconcern Volker Wessels. Volker Wessels is tevens betrokken bij een glasvezelproject in Nuenen (Nederland) en heeft onlangs Eurofiber verworven, een onderneming die onder meer in Amsterdam glasvezelinfrastructuur bezit. Eurofiber heeft het contract verworven voor de levering van de „backhaul”-verbindingen voor het GNA-project. Deze informatie is uit openbare bron verkregen, de Nederlandse autoriteiten hebben geen verdere inlichtingen verstrekt.

⁽¹²⁾ De bijzondere status en rol van de woningcorporatie zal in het onderstaande verder worden besproken. Opgemerkt zij dat de Commissie momenteel een procedure inzake bestaande steun heeft ingeleid met betrekking tot de financiering van woningcorporaties in Nederland (Zaak nr. E-2/2005 Bestaande woonwet en financieringsmethoden voor woningbouwcorporaties).

⁽¹³⁾ De samenwerkingsovereenkomst werd door de gemeente Amsterdam ondertekend, maar de CV-overeenkomst is niet door de gemeente maar door Participatie A.G.C. BV ondertekend. Participatie AGC lijkt door de gemeente of door de ontwikkelingsmaatschappij Amsterdam te zijn opgezet. De Nederlandse autoriteiten verklaren in de aanmelding dat de gemeente Amsterdam in het project investeert.

woningcorporaties elk 1,5 miljoen EUR en twee woningcorporaties elk 750 000 EUR. De totale kapitaalinvesteringen bedragen 18 miljoen EUR. Daarnaast heeft GNA van [...] een lening gekregen van [...] miljoen EUR ⁽¹⁴⁾. De geraamde uitgaven voor het project bedragen in totaal [...] miljoen EUR.

(22) Het passieve netwerk van GNA zal door BBned worden geactiveerd en geëxploiteerd, op basis van een contract tussen GNA en BBned dat op 12 juni 2006 is gesloten. De actieve laag omvat alle actieve apparatuur in de wijkcentrales en bij de eindgebruiker, evenals de beheers-, controle- en onderhoudssystemen die nodig zijn om deze apparatuur te exploiteren. De noodzakelijke investeringen in deze apparatuur zullen door BBned worden verricht. BBned zal vezel van GNA leasen en het [...] recht hebben om op eigen risico het wholesale-transport en daarmee samenhangende diensten aan de dienstenleveranciers te verschaffen. BBned zal voor het gebruik van het passieve netwerk een vergoeding betalen [...].

(23) Gedurende [...] van exploitatie is deze vergoeding vastgesteld op [...] EUR en in [...] behoeft BBned slechts [...] % te betalen van de vergoeding die verschuldigd is voor het gebruik van de passieve infrastructuur. [...] ⁽¹⁵⁾.

(24) De Commissie merkt op dat BBned niet alleen met KPN (het gevestigde telecombedrijf in Nederland) op wholesale-niveau ⁽¹⁶⁾ zal concurreren, maar dat zij, via haar dochterondernemingen Pilmo en Bbeyond, tevens als dienstenleverancier actief zal zijn. Het is waarschijnlijk dat een [...] vergoeding voor BBned zal doorwerken naar de dienstenleveranciers die, via marktpenetrerend prijsbeleid, agressief zullen concurreren met bestaande operatoren als UPC (chello) of KPN (xs4all) om de klanten van deze exploitanten naar het op het netwerk van GNA gebaseerde platform te lokken. Het is derhalve waarschijnlijk dat het project op het niveau van de mededinging zeer verstrekken gevolgen zal hebben voor de bestaande aanbieders.

III. HET STANDPUNT VAN DE NEDERLANDSE AUTORITEITEN

(25) De Nederlandse autoriteiten hebben de maatregel aangemeld om rechtszekerheid te verkrijgen; zij zijn van mening dat de maatregel geen staatssteun vormt. De autoriteiten betogen dat de investering door de gemeente Amsterdam GNA of een andere partij niet begunstigt in de zin van artikel 87, lid 1, EG.

⁽¹⁴⁾ [...] Afgezien van de genoemde lening verstrekt zij tevens een kredietfaciliteit van [...] EUR aan GNA.

⁽¹⁵⁾ [...].

⁽¹⁶⁾ KPN moet andere operatoren toegang bieden tot haar eigen koperen aansluitnetten en mag de tarieven voor deze producten niet verlagen omdat zij officieel moeten worden goedgekeurd. De operatoren kunnen derhalve wellicht geneigd zijn om, althans in de eerste fase, over te schakelen op de producten van BBned, ook om de productaanbiedingen op basis van het wholesale-aanbod van BBned uit te proberen.

(26) Ten eerste investeert de gemeente Amsterdam volgens de Nederlandse autoriteiten gelijktijdig met de overige investeerders. De publiek-private-samenwerking is op 26 mei 2006 van start gegaan met de sluiting van de samenwerkingsovereenkomst. Voorts investeert de gemeente onder dezelfde voorwaarden als marktinvesteerders ING RE en Reggefiber. De investering zou derhalve in overeenstemming zijn met het beginsel van de investeerder in een markteconomie. Bovendien betogen de autoriteiten dat, aangezien zelfs een voor 100 % door de overheid gefinancierd vehikel met succes aanspraak kan maken op het beginsel van de marktinvesteerder, bijvoorbeeld op basis van door deskundigen geleverd bewijsmateriaal waaruit blijkt dat de business case gezond is en aantrekkelijk zou zijn voor een investeerder, het niet van belang is of investeerders een belang hebben van 20 %, 30 % of 50 % zolang het geen immateriële investering betreft.

(27) Ten tweede is de vraag of de (dochterondernemingen van) woningcorporaties met overheidsmiddelen investeren volgens de autoriteiten irrelevant omdat de woningcorporaties eveneens in overeenstemming met het beginsel van de investeerder in een markteconomie investeren. In hun brief van 20 november 2006 stellen de Nederlandse autoriteiten dat, indien de Commissie tot de conclusie zou komen dat bij de door de dochterondernemingen van de woningcorporaties in GNA geïnvesteerde middelen sprake is van staatssteun, de Commissie deze investeringen in een afzonderlijk onderzoek zou moeten beoordelen en niet in het kader van de aangemelde maatregel.

(28) Tenslotte betogen de autoriteiten dat het feit dat de gemeente Amsterdam overeenkomstig het beginsel van de marktinvesteerder te werk gaat, eveneens wordt bevestigd door het businessplan van GNA, dat door alle investeerders is aanvaard. De Nederlandse autoriteiten hebben schriftelijke verklaringen van ING en Reggefiber overgelegd waarin deze investeerders met het businessplan van GNA en de onderliggende hypothesen instemmen.

(29) De autoriteiten hebben geen argumenten naar voren gebracht waaruit zou blijken dat, indien de investering door de gemeente niet aan het beginsel van de marktinvesteerder zou voldoen en er derhalve sprake zou zijn van staatssteun, deze steun hetzij op grond van artikel 87, lid 3, hetzij van artikel 86, lid 2, EG, toch als verenigbaar zou kunnen worden beschouwd met het EG-Verdrag.

IV. HET STANDPUNT VAN DE BELANGHEBBENDEN

(30) De klagers VECAI en UPC beweren dat de investering van de gemeente Amsterdam niet in overeenstemming is met het beginsel van de investeerder in een markteconomie en dat er derhalve sprake is van staatssteun. Beide partijen betogen dat deze steun onverenigbaar is met het EG-Verdrag.

- (31) UPC heeft opdracht gegeven voor een studie waarin op een aantal punten twijfels worden geuit ten aanzien van het businessplan voor het project ⁽¹⁷⁾. De studie stelt vast dat de business case van GNA gebaseerd is op een onrealistisch hoge penetratiegraad, een veel lager opzeggingscijfer dan in vergelijkbare gevallen en een relatief hoge (wholesale) opbrengst per gebruiker. Het businessplan werd tevens onrealistisch geacht omdat de dienstenleveranciers die via BBned van het GNA-netwerk gebruik maken, zullen concurreren in een omgeving die gekenmerkt wordt door een dalende prijs van bandbreedte en prijsgevoelige consumenten terwijl de uitrol van het nieuwe netwerk voor een groot deel zal plaatsvinden op een markt waar concurrenten als UPC, KPN en Tele2 reeds aanwezig zijn en kwaliteitsdiensten op het gebied van „triple play” (televisie, breedband, telefonie) aanbieden tegen concurrerende prijzen.
- (32) De studie komt tot de conclusie dat „de aannames waarop de business case gebaseerd is, onrealistisch zijn en dat derhalve de investering in GNA niet commercieel levensvatbaar lijkt”. Volgens UPC moet hieruit worden geconcludeerd dat geen enkele aandeelhouder van GNA overeenkomstig het beginsel van de investeerder in een markteconomie handelt. Dit zou betekenen dat de deelneming van zowel de gemeente Amsterdam als mogelijkerwijs van de woningcorporaties, neerkomt op staatssteun.
- (33) VECAI heeft de Commissie middels een aantal brieven informatie verstrekt over het Citynet-project. Deze organisatie benadrukt dat haar leden de afgelopen jaren grote investeringen in hun kabelnetwerken hebben gedaan, en dat deze ook in de komende jaren zullen worden voortgezet. VECAI verwijst naar een rapport van het Ministerie van Economische Zaken en het Centraal Planbureau waarin wordt gesteld dat financiële overheidssteun voor investeringen in breedbandnetwerken niet nodig is ⁽¹⁸⁾.
- (34) VECAI maakt zich verder grote zorgen over de concurrentievervalsing die wordt veroorzaakt door de deelneming van de commerciële dochterondernemingen van de woningcorporaties in GNA. Ten eerste zijn de aanzienlijke financiële middelen die aan deze commerciële dochterondernemingen zijn toegewezen, door de houdstermaatschappijen van de woningcorporaties opgebouwd met staatsmiddelen. Ten tweede wordt volgens VECAI, als kernactiviteit van de woningcorporaties, waarvoor dus staatsmiddelen worden gebruikt, de verbinding van hun woningen met het dichtstbijzijnde aansluitpunt van het netwerk tot stand gebracht. Door hun financiële middelen en bepaalde kernactiviteiten met betrekking tot hun activiteiten op het gebied van sociale huisvesting te combineren met een investering in GNA brengen deze

woningcorporaties volgens VECAI echter een uniek voordeel in het partnerschap GNA dat zowel de andere investeerders als BBned ten goede komt.

- (35) De Commissie heeft ook opmerkingen van KPN over het Citynet-project ontvangen. Volgens KPN, is de aanleg van FTTH in dit stadium te duur en zijn er momenteel geen diensten waarvoor een dergelijk netwerk specifiek zou moeten worden aangelegd, omdat alle diensten via de bestaande netwerken kunnen worden aangeboden. KPN kondigde tevens plannen aan om haar koperen netwerk door vezel te vervangen, maar kiest voor „Fibre to the street Curb” (FTTC) in plaats van de aanleg van FTTH waarbij elk gebouw via glasvezelkabel wordt verbonden. Volgens dit plan zal KPN de vezel geleidelijk dichterbij de klant brengen, dat wil zeggen naar één aansluitpunt per straat. Het bestaande koperen netwerk zal worden gebruikt voor het laatste deel van de aansluiting met de eindgebruikers ⁽¹⁹⁾.
- (36) Bovendien gaf KPN aan dat een nieuwe netwerkexploitant eerst nieuwe klanten zou moeten aantrekken om een minimale penetratiegraad te bereiken. KPN daarentegen kan voor de uitrol van haar netwerk gebruik maken van haar uitgebreide klantenbestand.

V. REIKWIJDTE VAN DEZE PROCEDURE

- (37) De notificatie van de Nederlandse autoriteiten betreft de investering van de gemeente Amsterdam in GNA. In deze procedure moet bijgevolg worden onderzocht of deze investering staatssteun vormt in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag.
- (38) In zijn klacht verklaarde VECAI zich bezorgd om de concurrentievervalsing ten gevolge van de deelname van de commerciële dochtermaatschappijen van de woningcorporaties aan GNA. De klacht van VECAI kan aanleiding zijn voor een onderzoek naar het verlenen van leningen door de houdstermaatschappijen van de woningcorporaties aan hun commerciële dochtermaatschappijen, indien de daarvoor gebruikte middelen staatssteun vormen ⁽²⁰⁾ en indien de lening niet tegen marktvoorwaarden werd verleend. Aangezien het verlenen van deze leningen niet direct verband houdt met de vraag of Amsterdam investeert overeenkomstig het beginsel van een investeerder in een markteconomie, kan de door VECAI opgeworpen kwestie afzonderlijk en buiten deze procedure worden behandeld ⁽²¹⁾.

⁽¹⁷⁾ De studie „Amsterdam's investment in the FTTH Citynet project and the Market Economy Investor Principle” van april 2006 werd uitgevoerd door RBB Economics op basis van gegevens uit het analistenrapport van ING „European Telecoms” van 24 februari 2006, waarin van openbare toegankelijke gegevens gebruik werd gemaakt. Het hypothetische businessplan dat voor de studie werd gebruikt vertoont enige gelijkenis met het daadwerkelijke businessplan dat door de Nederlandse autoriteiten is ingediend, doch enkele aannames wijken hiervan af. In november 2006 werd een aanvulling op dit rapport door UPC ingediend, getiteld „Supplement to the RBB Report on Amsterdam's investment in the FttH CityNet project — an assessment of the retail services provided and its implications for CityNet's business case”.

⁽¹⁸⁾ Er wordt verwezen naar het rapport „Voortgangrapportage breedband” van december 2005 en het verslag van het Centraal Planbureau: „Do market failures hamper the perspectives of broadband”, van december 2005.

⁽¹⁹⁾ Middels VDSL (very high digital subscriber line)-technologie en in het kader van de modernisering van haar infrastructuur, zie OPTA: KPN's Next Generation Network: All-IP, Issue Paper, 22 mei 2006.

⁽²⁰⁾ Zie zaak E-2/2005 inzake de financiering van de Nederlandse woningcorporaties. Het gebrek aan voldoende gescheiden rekeningen is een van de belangrijke punten in die procedure.

⁽²¹⁾ De Commissie verzocht op 27 september 2006 om de leningsovereenkomsten; de Nederlandse autoriteiten repliceerden daarop dat deze nog niet waren opgesteld. De autoriteiten verstrekten de leningsovereenkomsten aan de Commissie op 21 november 2006. De rentevoet is gelijk aan [...]. De leningsovereenkomst tussen GNA en [...] kan als referentie dienen om na te gaan of de lening tegen marktvoorwaarden is verleend. [...] rekent GNA een rentevoet aan die gelijk is aan [...]. Op het eerste gezicht zijn dus de voorwaarden voor de commerciële dochterondernemingen gunstiger dan de voorwaarden die [...] aan GNA verleent. In dit stadium kan daarom niet worden uitgesloten dat de lening een voordeel biedt aan deze commerciële dochterondernemingen.

(39) De Commissie merkt evenwel op dat de woningcorporaties aan bepaalde beperkingen zijn onderworpen inzake het type investeringen dat zij mogen doen en dat zij in bepaalde omstandigheden de toestemming van de overheid moeten vragen. Dit betekent dat hun investeringsmogelijkheden niet volledig vergelijkbaar zijn met die van een normale markteconomisch handelende investeerder. De Commissie is daarom van oordeel dat de investeringen van ING Real Estate en Reggefiber een betrouwbaarder criterium zijn om vast te stellen of Amsterdam investeert volgens het beginsel van een investeerder in een markteconomie.

VI. BEOORDELING VAN DE STAATSSTEUN

1.1. Staatsmiddelen

(40) De gemeente Amsterdam investeert 6 miljoen EUR in het partnerschap GNA. Aangezien een gemeente als een overheid geldt, moet deze investering worden beschouwd als een investering met staatsmiddelen in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag ⁽²²⁾.

1.2. Voordeel

(41) De tweede vraag die moet worden aangekaart is of de investering van de gemeente Amsterdam in GNA moet gelden als een *begunstiging* in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag. Daarnaast moet worden nagegaan aan wie deze begunstigingen ten goede komen.

(42) Om vast te stellen of een financiële transactie tussen de overheid en een onderneming een voordeel oplevert in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag, past de Commissie het beginsel van een investeerder in een markteconomie toe. Volgens dit principe vormt een transactie geen staatssteun indien de steunmaatregel op hetzelfde ogenblik en onder dezelfde voorwaarden plaatsvindt die aanvaardbaar zouden zijn onder normale marktomstandigheden voor een particuliere investeerder.

(43) Om na te gaan of dit beginsel van toepassing is, evalueert de Commissie de betrokken steunmaatregel op basis van diverse criteria en op basis van het businessplan. De criteria voor de beoordeling worden bepaald door de jurisprudentie van het Hof van Justitie, de mededeling inzake de toepassing van de artikelen 92 en 93 op

⁽²²⁾ Zie ook voetnoot 13. Wettelijk gesproken is het niet de gemeente zelf die in GNA investeert, maar een entiteit die speciaal voor dit doel is opgezet (Participatie A.G.C. BV) en dat kennelijk eigendom is van de gemeente Amsterdam of de OGA Amsterdam (waarvan de gemeente Amsterdam eigenaar is). In dit stadium wordt daarom verondersteld dat de investering uit staatsmiddelen voortkomt en dat deze staatsmiddelen aan de Staat kunnen worden toegerekend (de dochtermaatschappij is kennelijk eigendom van de gemeente en de eigenlijke beslissing tot investering is door de gemeente getroffen en wordt op initiatief van de gemeente via de dochtermaatschappij doorgevoerd. In dit stadium kan worden aangenomen dat aan de voorwaarden van Zaak C-482/99, Stardust Marine is voldaan).

overheidsbedrijven in de industriector en de besluitvormingspraktijk van de Commissie ⁽²³⁾.

(44) Indien de betrokken overheid samen met andere investeerders investeert, moet ten eerste worden vastgesteld of deze investeerders marktinvesteerders zijn en of de investeringen van de particuliere investeerders een reële economische impact hebben. Deze impact moet in absolute termen worden geëvalueerd (een significant onderdeel van de totale investering) en in verhouding tot de financiële draagkracht van de particuliere investeerder.

(45) Ten tweede moet worden onderzocht of er zogenaamde *gelijktijdigheid* is. Dit betekent dat de investeringen van alle betrokkenen tegelijkertijd plaatsvinden ⁽²⁴⁾.

(46) Ten derde moet worden nagegaan of de voorwaarden voor de investering identiek zijn.

(47) Ten vierde: indien de overheid, andere investeerders of de begunstigde buiten deze investering om nog andere betrekkingen onderhouden (bijvoorbeeld in de vorm van een bijlage waarmee een garantie van de staat wordt verleend), kan er althans aan worden getwijfeld of de equivalentie van de investeringsvoorwaarden alleen volstaat ⁽²⁵⁾. In het onderhavige geval moet worden nagegaan of er buiten de samenwerking en de investeringsovereenkomst om nog andere betrekkingen waren die relevant zijn voor de vaststelling of de investering volgens het beginsel van een investeerder in een markteconomie is geschied.

1.2.1. Significante participatie van particuliere investeerders

(48) Behalve de gemeente investeren ook Reggefiber en ING RE in GNA. ING RE en Reggefiber kunnen zonder twijfel worden beschouwd als „particuliere investeerders”. ING RE en Reggefiber investeren in absolute termen een aanzienlijk bedrag, hoewel zowel voor ING RE als voor Reggefiber 3 miljoen EUR relatief gesproken wellicht een kleine investering vormt. Samen nemen zij echter wel een derde van de totale investering voor hun rekening; in deze context lijkt dit een significant onderdeel van de totale uitgaven voor het project.

⁽²³⁾ Cf. Mededeling van de Commissie aan de lidstaten — Toepassing van de artikelen 92 en 93 van het EEG-Verdrag en van artikel 5 van Richtlijn 80/723/EEG op openbare bedrijven in de industriector, PB C 307 van 13.11.1993, blz. 3, Beschikking 94/1073/EG van de Commissie van 12 oktober 1994 betreffende de niet-aangemelde verhoging van het kapitaal van het Bull-concern door Frankrijk, PB L 386 van 31.12.1994, blz. 1, en meer recent, Beschikking 2006/621/EG van de Commissie van 2 augustus 2004 betreffende de door Frankrijk ten uitvoer gelegde steunmaatregel ten gunste van France Télécom, PB L 257 van 20.9.2006, blz. 11.

⁽²⁴⁾ Cf. de beschikking van de Commissie betreffende de door Frankrijk ten uitvoer gelegde steunmaatregel ten gunste van France Télécom, hierboven geciteerd.

⁽²⁵⁾ Met andere woorden, de voorwaarden van een welbepaalde overeenkomst kunnen identiek zijn, maar andere overeenkomsten kunnen daarnaast tegelijkertijd extra voorwaarden vastleggen met verschillende rechten en verplichtingen.

1.2.2. *Gelijktijdigheid*

- (49) Gebaseerd op de voorlopige beoordeling van de Commissie, investeert de gemeente formeel gezien tegelijk met de particuliere investeerders in het partnerschap GNA. Uiteindelijk gebeurt de investering op het ogenblik van de oprichting van GNA. In de praktijk heeft de gemeente Amsterdam echter al vanaf 2004 het project voorbereid vóór er sprake was van investeringen van de particuliere investeerders.
- (50) Ter voorbereiding van het project bestelde de gemeente in 2003 en 2004 diverse studies. Tot op zekere hoogte kan dit nog worden beschouwd als een interne beoordeling van de haalbaarheid van het project. De gemeente nam echter een aantal initiatieven die verder lijken te gaan dan deze voorbereidende stappen. Ondanks het feit dat geen particuliere investeerder had toegezegd, publiceerde en organiseerde de gemeente aanbestedingen en onderhandelde zij zelfs over contracten voor het opzetten en het beheren van het netwerk. Daarnaast financierde de gemeente Amsterdam bepaalde graafwerkzaamheden, schafte zij programmatuur aan voor het opzetten van het netwerk [...] ⁽²⁶⁾.
- (51) Gezien het feit dat de gemeente reeds een aantal initiatieven had genomen alvorens een definitieve overeenkomst met alle andere investeerders was gesloten, is het twijfelachtig of er in dit geval gelijktijdigheid is. Daarnaast moet, zoals gesteld door de Commissie in de beschikking betreffende de door Frankrijk ten uitvoer gelegde steunmaatregel ten gunste van France Télécom ⁽²⁷⁾, bij toepassing van het gelijktijdigheids criterium de beoordeling van het gedrag van de staat (in dit geval de gemeente Amsterdam) worden gebaseerd op het gedrag van de particuliere investeerders die niet door het gedrag van de staat zijn beïnvloed. Het is de vraag of onder deze omstandigheden sprake kan zijn van een dergelijke situatie.

1.2.3. *Voorwaarden*

- (52) Indien de beoordeling van de investeringsvoorwaarden absoluut zou worden uitgevoerd, dat wil zeggen exclusief gebaseerd op de samenwerkingsovereenkomst en de CV-overeenkomst tussen alle investeerders, lijkt het of particuliere en publieke investeerders aan dezelfde voorwaarden zijn onderworpen.
- (53) Er moet echter ook rekening worden gehouden met de ontwikkeling van het project, de context van de akkoorden en de investeringen door alle betrokkenen.

- (54) De kosten die verband houden met de initiatieven van de gemeente vóór de oprichting van GNA (bijvoorbeeld voor de voorbereiding van het project en de aanbestedingen, de aanschaf van programmatuur, de prefinanciering van de voorafgaande graafwerkzaamheden en [...]) werden bijvoorbeeld door de gemeente gedragen.
- (55) In de schriftelijke verbintenissen tussen Amsterdam aan de ene kant en de particuliere investeerders aan de andere, wordt algemeen naar deze kosten verwezen en naar het feit dat deze kosten uiteindelijk door GNA zullen worden gedragen ⁽²⁸⁾. Aan een van de overeenkomsten is een overzicht van de kosten gehecht. In de documentatie die de Commissie bij verschillende gelegenheden van de Nederlandse autoriteiten ontving, werden echter door de gemeente Amsterdam uiteenlopende bedragen en kosten-categorieën voor deze „pre-investeringen” aangegeven.
- (56) In haar schrijven van 29 september 2006 verzocht de Commissie specifiek om een volledig overzicht van deze kosten. Hoewel de autoriteiten in november 2006 een overzicht van de vereffeningen tussen Amsterdam en GNA en zijn aandeelhouders verstrekten, werden hierin niet alle „prefinancierings”-activiteiten van de gemeente duidelijk aangegeven, met inbegrip van de bedragen die de gemeente Amsterdam volgens eerdere documenten effectief had uitgegeven.
- (57) In hun antwoorden van 26 oktober en 20 november stellen de autoriteiten dat alle kosten aan GNA zullen worden gefactureerd en als zodanig gedragen door de investeerders van GNA. De autoriteiten deelden de Commissie ook mede dat rente zou worden geheven. De toepasselijke rentevoet werd echter niet aangegeven.
- (58) Op basis van deze gegevens van de Nederlandse autoriteiten kan de Commissie momenteel niet het totale bedrag van deze „pre-investeringen” berekenen of nagaan. Kennelijk loopt dit bedrag op tot ongeveer 1,5 miljoen EUR (inclusief de bedragen waartoe sommige aandeelhouders zich schriftelijk hadden verbonden). Dit bedrag lijkt overigens niet een te verwaarlozen percentage van het algemene budget van het project uit te maken. Op dit ogenblik is ook nog niet volledig duidelijk hoe deze kosten werden verdeeld tussen de aandeelhouders en hoe zij in het businessplan van GNA werden geïntegreerd.
- (59) Over het algemeen blijken de activiteiten van Amsterdam vóór het ondertekenen van de schriftelijke verbintenissen en vóór de sluiting van de overeenkomsten de met het project verbonden risico's voor alle betrokken investeerders aanzienlijk te hebben verminderd. Een deel van het start risico van de activiteiten die aan de basis liggen van het businessplan van GNA kan door de gemeente Amsterdam zijn opgenomen of verminderd vóór de investeringen van ING en Reggefiber in GNA.

⁽²⁶⁾ Dit betreft de verbinding tussen de onderdelen van het toegangsnet van GNA en de verbinding met andere netwerken.

⁽²⁷⁾ Zie voetnoot 23.

⁽²⁸⁾ De intentieverklaring tussen ING en Amsterdam werd op 14 december 2005 ondertekend; die tussen de woningcorporaties en Amsterdam in april 2005 (de precieze datum wordt niet aangegeven) en tussen Reggefiber en Amsterdam waarschijnlijk op 15 maart 2006 (datum niet duidelijk aangegeven).

(60) De door de Nederlandse autoriteiten verstrekte informatie heeft daarom de voorafgaande twijfels⁽²⁹⁾ van de Commissie dat de „prefinanciering” door de gemeente (ten dele zonder de expliciete toestemming van sommige andere investeerders) het investeringsrisico van de andere investeerders in GNA heeft verminderd en hun investeringsbereidheid heeft aangewakkerd, niet weggenomen.

(61) In het licht van deze twijfels is het in dit stadium bijgevolg onduidelijk of alle aandeelhouders van GNA onder dezelfde voorwaarden hebben geïnvesteerd.

1.2.4. Andere betrekkingen

(62) Op een specifiek punt naar voren gebracht door de Commissie, reageerden de autoriteiten met een verklaring dat er tussen de betrokken partijen geen andere betrekkingen bestaan, namelijk betrekkingen buiten de schriftelijke verbintenissen om, die van belang zouden zijn voor de vaststelling of de investering wel volgens het beginsel van een investeerder in een markteconomie is geschied.

1.2.5. Beoordeling van het businessplan

(63) Om de investeringsvoorwaarden in GNA na te gaan, heeft de Commissie een voorafgaand onderzoek van het businessplan van GNA doorgevoerd. Vergelijkbaar met de beoordeling van de Commissie in andere gevallen⁽³⁰⁾, zal worden nagegaan of het ingebrachte kapitaal een marktconform rendement mogelijk maakt. Indien kapitaalinjecties van een openbare investeerder geen rekening houden met het te verwachten rendement, ook niet op de lange termijn, vormt een dergelijke kapitaalinjectie staatssteun in de zin van artikel 87 van het EG-Verdrag⁽³¹⁾.

(64) Een gedetailleerde analyse van het businessplan bleek ook noodzakelijk, aangezien de klager UPC, gebaseerd op het voornoemde verslag van RBB Economics, staande houdt dat de veronderstellingen waarop het bedrijfsplan van GNA is gebaseerd, niet realistisch zijn en het project niet levensvatbaar is. Volgens UPC investeren noch de gemeente, noch de andere aandeelhouders overeenkomstig het beginsel van een investeerder in een markteconomie⁽³²⁾.

Financiële indicatoren

(65) GNA Amsterdam paste drie belangrijke prestatie-indicatoren toe om het succes van het project te meten, namelijk het genereren van cashflow, het rendement op het eigen vermogen en het interne rendement.

⁽²⁹⁾ Twijfels die bestonden op het moment dat de brief d.d. 29 september 2006 werd verstuurd.

⁽³⁰⁾ Beschikking 2006/176/EG van de Commissie van 7 juni 2005 betreffende het bedrijfsherstructureringsplan van Alitalia, PB L 69 van 8.3.2006, blz. 1; Beschikking van de Commissie betreffende de niet-aangemelde verhoging van het kapitaal van het Bull-concern door Frankrijk, zie voetnoot 23.

⁽³¹⁾ Zie punt 44 van de conclusie van advocaat-generaal Geelhoed van 27 september 2000 in gevoegde zaken C-382/99 en C-399/00, Italië/Commissie, Jurispr. 2001, blz. I-4035.

⁽³²⁾ RBB Economics „Amsterdam's investment in the FTTH Citynet project and the Market Economy Investor Principle”. Zie voetnoot 17.

(66) Na een functioneren van [...] wordt een positieve cashflow verwacht. Gestoeld op haar voorafgaande analyse is de Commissie van oordeel dat er een groot risico bestaat dat het doel niet wordt bereikt, vooral vanwege de lange startperiode (constructie van het netwerk, [...]) tijdens welke GNA geen opbrengsten zal genereren.

(67) De Commissie meent dat de indicator „rendement op het eigen vermogen” die door de autoriteiten is verstrekt, niet gemakkelijk kan worden vergeleken met andere projecten op de markt waarvoor informatie openbaar beschikbaar is en dat daarom deze indicator van beperkte waarde is voor de beoordeling van de toepassing van het beginsel van een investeerder in een markteconomie. [...]. Het project heeft een veel langere terugverdientijd [...] dan andere telecommunicatieprojecten. Er is meer tijd nodig om de verwachte winst voor de investeerders op te leveren en naarmate de duur langer is, zijn de onzekerheid en het risico voor de investeerders groter.

(68) Het interne-rendementspercentage wordt gebruikt om besluiten te nemen over langetermijninvesteringen en verschillende investeringsprojecten met elkaar te vergelijken. Het interne-rendementspercentage voor GNA ligt op [...] %. Er zijn slechts in beperkte mate interne-rendementspercentages voor vergelijkbare projecten beschikbaar⁽³³⁾. De meest relevante openbaar beschikbare vergelijkende gegevens zijn gegevens over kapitaalkosten zoals de gewogen gemiddelde vermogenskosten⁽³⁴⁾ van andere bedrijven in dezelfde bedrijfstak. Volgens gegevens van de Commissie schommelen deze cijfers tussen 8,1 % en 10,6 %⁽³⁵⁾, terwijl een verslag van ING⁽³⁶⁾ inzake het GNA-project voor de kapitaalkosten een percentage van [...] aannam. [...].

(69) In het algemeen lijken de drie nagestreefde indicatoren niet onrealistisch te zijn; zij hangen echter in grote mate af van de prestatie van de belangrijkste succesfactoren. Ramingen zijn onzeker door de relatieve nieuwheid van het project inzake technologie (vezeltechnologie), bedrijfsmodel (drielingenmodel), de beperkte projectgrootte (vanwaar beperkte schaalvoordelen) en de verwachte vraag van de gebruiker naar breedbanddiensten.

(70) Voorts moet worden nagegaan of de gemiddelde kapitaalkosten een goed referentiepunt zijn om de rentabiliteit van de betrokken investering te toetsen. Dit is alleen dan het geval indien het project een risico heeft dat vergelijkbaar is met dat van een gemiddeld ander project in deze bedrijfstak. Onder meer om de hierboven nader verklaarde redenen lijkt dit niet het geval te zijn. De Commissie verzoekt belanghebbenden hierover opmerkingen te maken.

⁽³³⁾ Ondanks het verzoek van de Commissie hebben de Nederlandse autoriteiten geen ijkpunten verstrekt voor de interne rendementspercentages.

⁽³⁴⁾ De zogenaamde WACC (weighted average cost of capital), waarmee de relatieve kosten van het eigen en vreemde vermogen van een bedrijf worden uitgedrukt.

⁽³⁵⁾ UPC (een Nederlandse kabelmaatschappij) 10,6 %, Fastweb (een Italiaanse breedbandoperator) 9 %, Telenet (een Vlaamse kabelmaatschappij) 8,5 %, KPN (de Nederlandse gevestigde exploitant) 8,1 %.

⁽³⁶⁾ ING-analistenverslag „European telecoms” van 24 februari 2006.

- (71) Zoals hierboven gesteld, kan een relevant gedeelte van het *startrisiko* van de activiteiten door de gemeente Amsterdam zijn geabsorbeerd of verminderd vóór de eigenlijke investeringen van ING en Reggefiber, aangezien Amsterdam tussen 2004 en 2006 het project „prefinancierde”.

Investeringskosten per verbinding

- (72) De Commissie heeft ook de geplande investeringskosten geëvalueerd. [...]. Dit leidt tot een globale kostprijs voor de passieve laag van [...] EUR per huishouden. De referentiecijfers die de Commissie heeft verzameld voor de complete infrastructuur (actieve en passieve samen), schommelen tussen 1 000 EUR en 2 000 EUR⁽³⁷⁾, terwijl de verhouding tussen de investeringsbehoeften voor een passieve en actieve verbinding grofweg twee op één bedraagt.
- (73) De referentiecijfers wijzen erop dat de door GNA geraamde kapitaaluitgaven per connectie [...] in vergelijking met de gegevens die op de markt en van andere bronnen beschikbaar zijn.

Restwaarde van het passieve glasvezelnetwerk

- (74) De geschatte restwaarde van het passieve netwerk speelt in het businessplan van GNA een cruciale rol bij het behalen van de financiële doelstellingen en om de investeerders de nodige zekerheden te bieden. Aangezien er geen relevante marktgegevens voor deze parameter voorhanden waren (geen publiek beschikbare gegevens over fusies of acquisities van een FTTH-onderneming), heeft de Commissie een analyse van de restwaarde uitgevoerd in de aanname dat een geïntegreerde exploitant in [...] wordt verkocht, en rekening houdende met de investeringskosten van het passieve netwerk⁽³⁸⁾. Deze beide waarden indiceren voor het netwerk een prijsrange van [...] tot [...] miljoen EUR bij een penetratiegraad van [...] % in [...] — ten opzichte van GNA's eigen berekening die op [...] miljoen EUR uitkomt.
- (75) Toch geeft GNA aan dat in een worstcasescenario⁽³⁹⁾ de passieve infrastructuur zo'n [...] tot [...] miljoen EUR waard zou zijn voor een potentiële nieuwe investeerder. [...]. Kortom, de berekeningen van de restwaarde die in het businessplan worden gegeven, laten enige ruimte voor twijfel.

⁽³⁷⁾ Voor de complete infrastructuur (actief en passief) raamt UPC/RBB de kosten op 1 500 EUR per aangesloten woning (respectievelijk 1 000/500 EUR), KPN op 1 300 EUR, Hillegom (een Nederlands FTTH-bedrijf) op 1 200 EUR, Corning (een glasvezelfabrikant) op 1 200 EUR, ADL (een consultingbedrijf) op 1 000 EUR (respectievelijk 600/400 EUR), Fastweb (een Italiaanse breedbandoperator) op 1 200 EUR, ARCEP (Franse regelgever) op 2 000 EUR (gegevens van 2005 en 2006).

⁽³⁸⁾ Bij een recente fusieoperatie op de Nederlandse kabelmarkt (Casema/Multikabel) bedroeg de waarde 1 700 EUR per abonnee — hetgeen door analisten als een bovengrens werd beschouwd. De aangenomen investeringskosten van GNA (750 EUR per abonnee) kunnen een ondergrens voor de waarde van de activa bieden.

⁽³⁹⁾ Indien het voorgestelde businessplan niet wordt uitgevoerd en er geen actieve operator (bv. UPC en KPN) bereid is het passieve netwerk over te nemen. Alleen een nieuwkomer op de markt zou bereid zijn het netwerk over te nemen en te exploiteren.

Penetratiegraad

- (76) Een andere belangrijke factor voor het businessplan is de beoogde penetratiegraad. Aangezien de inkomsten van GNA in ruime mate afhankelijk zullen zijn van de behaalde penetratiegraad (de aangesloten huishoudens) — en niet van het tarief en de service die zij de klanten kan berekenen — is de haalbaarheid van het bereiken van de beoogde penetratiegraad van cruciaal belang voor het welslagen van GNA's activiteiten.
- (77) GNA rekent erop binnen [...] maanden een penetratiegraad van [...] % van alle huishoudens te halen (en naar verwachting zal het penetratieniveau ongeveer op dit peil verzadigd zijn). [...] ⁽⁴⁰⁾.
- (78) Op basis van de beschikbare gegevens lijkt het behalen van minstens [...] % penetratie in het minimumscenario optimistisch. Bovendien lijkt de doelstelling van [...] % van alle huishoudens na [...] maanden agressief te zijn en alleen mogelijk, zo ze al haalbaar is, met een [...] strategie waarbij bestaande klanten van bijvoorbeeld UPC en KPN overstappen naar de operators die van het GNA-netwerk gebruikmaken.

Tarifering

- (79) Omdat hier sprake is van een innoverend en nog niet getest businessmodel (afzonderlijke lagen: passief net, actief net en diensten), is het moeilijk de door GNA berekende tarieven af te toetsen aan publiek beschikbare informatie.
- (80) Volgens het businessplan van GNA, [...] [...].

Conclusies ten aanzien van het businessplan

- (81) Bijgevolg lijken, na dit eerste onderzoek, niet alleen de nagestreefde performantie-indicatoren, maar ook alle aannames waarop het businessplan berust, bij toetsing aan andere projecten, bijzonder optimistisch⁽⁴¹⁾. Bovendien is er een hoge gevoeligheidsgraad voor het welslagen van het project indien een van de doelstellingen (zoals de penetratiegraad) niet wordt gehaald.
- (82) ING en Reggefiber hebben beide in brieven aan de Commissie verklaard dat zij [...] investeren. [...]. Misschien zien beide ondernemingen deze opkomende netwerktechnologie/leveringsplatform zelfs als een groeikans voor hun bestaande activiteiten. Het feit dat het project steun krijgt van zowel de gemeente (financiële middelen, bouwvergunningen) als de woningcorporaties (financiële middelen, eigen gebouwen die worden aangesloten), maakt dit voorstel nog aantrekkelijker. Voorts blijft ook de vraag of alle kosten en alle daarmee verbonden risico's — met name de initiële investeringen van de Gemeente Amsterdam — in het businessplan zijn verwerkt.

⁽⁴⁰⁾ [...].

⁽⁴¹⁾ De Commissie heeft ook een aantal methodologische bezwaren ten aanzien van het businessplan van GNA. [...].

- (83) Zoals in punt 41 werd aangegeven, dient te worden nagegaan aan wie het voordeel wordt verleend.

Begunstigden van het voordeel

- (84) Indien de investering van Amsterdam niet in overeenstemming is met het beginsel van de investeerder in een markteconomie, wordt mogelijk een economisch voordeel verleend aan GNA — en dus ook aan haar aandeelhouders. Daarnaast kunnen misschien ook andere ondernemingen op verschillende bedrijfsniveaus van het verschaft voordeel profiteren.
- (85) Wat het niveau van de wholesaleoperator betreft, kreeg BBned het recht om het netwerk te exploiteren toegewezen na een tenderprocedure die in het *Publicatieblad van de Europese Unie* is aangekondigd ⁽⁴²⁾. Zodoende werden de beginselen van openheid, transparantie en gelijke behandeling gerespecteerd. Het is algemeen aanvaard dat een dergelijke open tenderprocedure voor het beheer van infrastructuur als het Amsterdamse FTTH-netwerk het eventuele voordeel voor de inschrijver die de opdracht krijgt toegewezen, tot een minimum beperkt. Niettemin zal BBned, ook al zou zij, weliswaar als resultaat van de tender, geen buitensporige return op het project behalen, toch in staat zijn op basis van het GNA-netwerk een bedrijf op te zetten en de markt voor wholesalediensten kunnen betreden tegen voorwaarden die anders niet op de markt beschikbaar zijn. De investering door de Gemeente Amsterdam zou BBned dus een economisch voordeel kunnen opleveren.
- (86) Bovendien valt in dit stadium niet uit te sluiten dat retailoperators die van BBneds diensten gebruikmaken om hun klanten via het GNA-netwerk te bedienen, indirect een voordeel genieten. Zij krijgen toegang tot geavanceerde infrastructuur die, op het eerste gezicht, zonder de deelname van de Gemeente Amsterdam en de woningcorporaties niet beschikbaar zou komen en hoeven dus niet hetzelfde volume investeringen uit te voeren als andere operators die hun eigen of gehuurde (kabel- en koper-) netwerken gebruiken ⁽⁴³⁾.

1.3. Verstoring van de mededinging

- (87) Indien het optreden van de Gemeente Amsterdam niet aan het beginsel van een investeerder in een markteconomie voldoet, wordt de bestaande marktsituatie veranderd door voor GNA en haar aandeelhouders — en dus de wholesaleprovider BBned — de gesubsidieerde toetreding tot de markt van geavanceerde breedbanddiensten mogelijk te maken en door serviceproviders in staat te stellen downstream-retailmarkten te betreden. Het feit dat een nieuw netwerk beschikbaar komt, mogelijk tegen voorwaarden onder de marktprijs, resulteert ook in vervalssing van de mededinging op de downstream-markten voor retail breedbanddiensten en andere elektronische communicatiediensten. In de eerste fase dat wholesale- en retaildiensten op basis van het GNA-netwerk worden aangeboden, zal de prijsconcurrentie bijzonder scherp zijn door de [...] strategie die GNA voorstaat,

hetgeen een sterke economische impact zal hebben op andere providers die niet van het GNA-netwerk en de diensten van BBned gebruikmaken.

1.4. Beïnvloeding van het handelsverkeer

- (88) Het project en het daaruit resulterende marktresultaat kan een ongunstige invloed hebben op telecombedrijven en serviceproviders uit andere lidstaten. De telecommarkten staan open voor concurrentie tussen aanbieders van elektronische communicatiediensten en serviceproviders, die doorgaans activiteiten ontplooiën waarvoor handelsverkeer tussen de lidstaten plaatsvindt. Diverse telecomondernemingen die in Amsterdam actief zijn, maken deel uit van internationale groepen die in heel Europa actief zijn en investeringen hebben in Nederland, maar ook in andere landen. Een effect op het handelsverkeer mag dus worden aangenomen.

1.5. Conclusie

- (89) Gelet op het bovenstaande betwijfelt de Commissie in deze fase dat de aangemelde maatregel in overeenstemming is met het beginsel van de investeerder in een markteconomie. De Commissie betwijfelt dat alle partijen daadwerkelijk op dezelfde voorwaarden investeren en dat de Gemeente Amsterdam niet accepteert om bepaalde initiële risico's alleen te dragen zonder dat zij daarvoor op passende wijze wordt gecompenseerd. Bovendien valt ook te betwijfelen of alle partijen de facto wel gelijktijdig hebben geïnvesteerd. Ingeval de maatregel niet aan het beginsel van een investeerder in een markteconomie voldoet, wordt mogelijk uit overheidsmiddelen een economisch voordeel verleend aan GNA en haar aandeelhouders, aan BBned en aan andere wholesale- en retailoperators. Het project kan de mededinging dus potentieel verstoren en beïnvloedt mogelijk het handelsverkeer tussen lidstaten. Daarom kan de Commissie in dit stadium, op basis van een eerste beoordeling, niet uitsluiten dat de aangemelde maatregelen staatssteun in de zin van artikel 87, lid 1, van het EG-Verdrag omvat.
- (90) Onder de hier genoemde voorwaarden, dient te worden nagegaan of de maatregel met de gemeenschappelijke markt verenigbaar kan worden verklaard.

VII. DE MAATREGEL OP ZIJN VERENIGBAARHEID GETOETST

- (91) Het onderzoek van de Commissie was — in dit stadium — toegespitst op de vraag of het beginsel van de investeerder in een markteconomie van toepassing is en of er sprake is van steun. In dit stadium heeft geen beoordeling ten gronde van de verenigbaarheid plaatsgevonden. De Nederlandse autoriteiten hebben niet aangevoerd dat, mocht er sprake zijn van steun, deze met het Verdrag verenigbaar zou zijn. Toch hebben zij informatie meegeleverd over de beweerd positieve aspecten van de maatregel voor de economische ontwikkeling en de potentiële voordelen van de maatregel voor de burgers van Amsterdam.

⁽⁴²⁾ Referentie: 2004/S 138 — 118456 van 17.7.2004.

⁽⁴³⁾ RBB Economics, *Supplement to the RBB Report on Amsterdam's investment in the FTTH CityNet project*.

- (92) Een onderzoek naar de verenigbaarheid van de maatregel met de gemeenschappelijke markt zal wellicht rechtstreeks op artikel 87, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag moeten worden gebaseerd ⁽⁴⁴⁾. Volgens artikel 87, lid 3, onder c), moet een steunmaatregel een doelstelling van gemeenschappelijk belang op noodzakelijke en evenredige wijze nastreven.
- (93) In dat verband zou de Commissie moeten nagaan of er op de breedbandmarkt in Nederland en meer bepaald in Amsterdam sprake is van marktfalen dat met staatssteun zou kunnen worden ondervangen.
- (94) Zoals de Commissie heeft aangegeven in haar beschikking betreffende uitrol van een FTTH-netwerk in zaak C 35/05 (hierna „de zaak-Appingedam” genoemd) ⁽⁴⁵⁾, bevestigen recente gegevens ⁽⁴⁶⁾ dat er op de Nederlandse markt sprake is van felle concurrentie en een zeer divers aanbod aan breedbanddiensten. Bovendien heeft Nederland de hoogste breedbandpenetratie in de EU en is de Nederlandse breedbandmarkt een van de meest geavanceerde wat betreft dienstenaanbod, innovatie en concurrentie. Voorts zullen aanbieders van elektronische communicatiediensten, kabelexploitanten en internetaanbieders (ISP's) in de nabije toekomst breedbanddiensten met zeer hoge capaciteit op de Nederlandse markt gaan aanbieden ⁽⁴⁷⁾.
- (95) In de zaak-Appingedam oordeelde de Commissie dat de aanleg van een extra netwerk met staatssteun niet noodzakelijk was om marktfalen of onbetaalbare tarieven voor breedbanddiensten aan te pakken. De Commissie kwam tot de bevinding dat de voorgenoemde steun de mededinging zou verstoren en zodanig ten koste zou gaan van particuliere investeringen dat zulks zou opwegen tegen de positieve effecten van het project. Daarom concludeerde de Commissie dat de maatregel niet voldeed aan de criteria van artikel 87, lid 3, onder c), en dus met het Verdrag onverenigbaar bleek te zijn.
- (96) In dat verband vertoont de voorliggende maatregel een aantal overeenkomsten met het project in Appingedam, hetgeen enige twijfel doet rijzen ten aanzien van de verenigbaarheid van de steun die eventueel in het hier te onderzoeken project is vervat. Toch zal, mocht de aanwezigheid van steun worden bevestigd, de Commissie een grondig onderzoek moeten voeren naar de verenigbaarheid van de voorliggende maatregel, waarbij zij alle positieve en negatieve aspecten van de maatregel tegen elkaar afweegt. De Commissie neemt nota van een aantal uit mededingingsoogpunt positieve aspecten van het projectontwerp, zoals de openheid van het FTTH-netwerk dat

niet-discriminerende toegang zal verlenen aan operators, hetgeen de concurrentie en de keuze voor consumenten zal vergroten. Toch merkt de Commissie ook op dat, indien er sprake is van steun, het project sterk verstorend kan werken voor de activiteiten en investeringen van bestaande operators.

VIII. CONCLUSIE

- (97) Op grond van de door de Nederlandse autoriteiten en belanghebbenden verstrekte informatie betwijfelt de Commissie na een eerste onderzoek dat de investering van de Gemeente Amsterdam in GNA — binnen de algemene context van het project zoals die hier werd geschetst — in lijn is met het beginsel van de investeerder in een markteconomie.
- (98) De Commissie erkent dat bij het project twee particuliere investeerders betrokken zijn die aanzienlijke investeringen doen. Ook neemt de Commissie nota van de verklaring van de Nederlandse autoriteiten dat er geen andere relevante betrekkingen tussen de partijen zijn. In dat stadium is de Commissie er echter niet van overtuigd dat de investering gelijktijdig heeft plaatsgevonden met de investeringen van ING en Reggefiber. Voorts is de Commissie er niet van overtuigd dat de voorwaarden van de investering door de Gemeente Amsterdam gelijk zijn aan de voorwaarden waarop de overige partijen hebben geïnvesteerd. Bovendien heeft de Commissie enige twijfel ten aanzien van de haalbaarheid van het businessplan.
- (99) Bijgevolg is het in dit stadium niet mogelijk uit te sluiten dat er sprake is van staatssteun ten faveure van GNA, haar aandeelhouders, BBned en de operators die van BBneds diensten gebruikmaken. Ondanks dat de Commissie de Nederlandse autoriteiten meermaals om aanvullende informatie heeft verzocht, blijft de twijfel ten aanzien van het project bestaan.
- (100) Gezien deze twijfel en rekening houdende met de moeilijkheden die de Commissie ondervond ⁽⁴⁸⁾ en de impact van mogelijke staatssteun op de investeringen van particuliere operators, lijkt het noodzakelijk dat de Commissie de formele onderzoekprocedure inleidt.
- (101) Voorts acht de Commissie het ook nodig de formele onderzoekprocedure in te leiden omdat de eerste fase te lang heeft aangesleept. In de negentien maanden tussen de aanmelding en dit besluit heeft de Commissie de Nederlandse regering een aantal afzonderlijke officiële verzoeken om inlichtingen gezonden. Pas achttien maanden na de aanmelding van het steunvoornemen heeft de Nederlandse regering de Commissie een overzicht gezonden van de investeringen die de Gemeente vóór de oprichting van GNA had gefinancierd.
- (102) Tot slot biedt de inleiding van de procedure belanghebbende derden de mogelijkheid opmerkingen te maken ten aanzien van de vragen die dit project doet rijzen.

⁽⁴⁴⁾ Deze benadering werd door de Commissie ook gevolgd in zaken in verband met staatssteun ten behoeve van breedband; zie bv. Steunmaatregel nr. N 284/2005 — Ierland — Regionaal breedbandprogramma — fase II en fase III van het Metropolitan Area Network-programma (MAN), besluit van de Commissie van 8 maart 2006, en Steunmaatregel nr. N 157/06 — Verenigd Koninkrijk — Zuid-Yorkshire Digitale Regio, besluit van de Commissie van 22 november 2006.

⁽⁴⁵⁾ Zaak C 35/2005, Ontwikkeling breedbandnetwerk Appingedam, beschikking van de Commissie van 19 juli 2006.

⁽⁴⁶⁾ Europese Commissie, *De Europese elektronische-communicatieregeling en -markten in 2005 (11e verslag)*, COM (2006)68 definitief van 20.2.2006.

⁽⁴⁷⁾ Volgens de informatie waarover de Commissie beschikt, is Essent bezig met het testen van een symmetrische Ethernet-to-the-Home-oplossing met een snelheid van 100Mbit/s, bereidt UPC in Nederland de invoering van een product met een snelheid van 50 Mbit/s voor, en is KPN bezig met het uitrollen van VDSL met een snelheid van >50 Mbit/s.

⁽⁴⁸⁾ Arrest van 15 maart 2001, zaak T-73/98, Société chimique Prayon-Rupel SA/Commissie, Jurispr. 2001, blz. II-867.

- (103) Gelet op de bovenstaande overwegingen verzoekt de Commissie Nederland, in het kader van de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag, binnen één maand vanaf de datum van ontvangst van dit schrijven zijn opmerkingen te maken en alle voor de beoordeling van de steunmaatregel dienstige inlichtingen te verstrekken. De Commissie verzoekt uw autoriteiten onverwijld een afschrift van deze brief aan de potentiële begunstigden van de steunmaatregel te doen toekomen.
- (104) De Commissie verzoekt Nederland en alle belanghebbenden hun opmerkingen te maken over de in dit schrijven behandelde kwesties. Met name verzoekt de Commissie de Nederlandse autoriteiten en belanghebbenden opmerkingen te maken ten aanzien van de verenigbaarheid van potentiële steun die met deze maatregel gemoeid is. Alle verenigbare steun moet noodzakelijk zijn en terdege zijn gerechtvaardigd, hetzij wat betreft het nastreven van een aanvaarde doelstelling van sociale of economische cohesie, hetzij als een middel om marktfalen aan te pakken. Bovendien dient de overheidmaatregel evenredig te zijn aan de ermee nagestreefde doelstelling en moet hij per saldo een positieve impact op de welvaart en de mededinging hebben.
- (105) Voorts deelt de Commissie Nederland mee dat zij de belanghebbenden door de bekendmaking van dit schrijven en van een samenvatting ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* in kennis zal stellen. Tevens zal zij de belanghebbenden in de lidstaten van de EVA die partij zijn bij de EER-Overeenkomst, door de bekendmaking van een mededeling in het EER-Supplement van het *Publicatieblad van de Europese Unie* in kennis stellen, alsmede de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA door haar een afschrift van dit schrijven te zenden. Alle bovengenoemde belanghebbenden zal worden verzocht hun opmerkingen te maken binnen één maand vanaf de datum van deze bekendmaking.»
-